

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากแรงผลักดันทางเศรษฐกิจทำให้มีโครงการลงทุนและโครงการพัฒนาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกพื้นที่ของประเทศ โครงการเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านบวกและด้านลบแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก และในการดำเนินการโครงการมักขาดการพิจารณาผลกระทบอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักไม่ให้ความสำคัญกับผลกระทบทางสังคมเท่ากับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม(สถาบันนโยบายศึกษา, 2539) จึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในโครงการต่างๆ อาทิ โครงการสร้างเขื่อนปากมูลเป็นตัวอย่างของการพัฒนาที่ถูกกำหนดจากส่วนกลาง ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ ระบบนิเวศลุ่มน้ำ ป่าลานานาพันธุ์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวบ้านริมสองฝั่งแม่น้ำมูล (งานวิจัยชาวบ้าน, 2545) หรือเหตุการณ์ของความขัดแย้ง ที่เห็นได้ชัดเจนในปี พ.ศ. 2544 คือ โครงการก่อสร้างและแยกก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่พัฒนาร่วมระหว่างประเทศไทย – มาเลเซีย ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นคัดค้านโครงการฯ เนื่องจากคาดว่าจะได้รับผลกระทบ จากอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และความปลอดภัยของท่อส่งก๊าซต่อสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น โครงการโรงไฟฟ้าเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก็เช่นกันที่ถูกคัดค้านจากประชาชนท้องถิ่น ที่คำนึงถึงผลกระทบของการตั้งโรงไฟฟ้า ต่อสุขภาพ คุณภาพชีวิต และวิถีชีวิต เช่นเดียวกันกับการพัฒนาการบริการนักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จังหวัดตราด ก็ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาคือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการทำลายทรัพยากรชายฝั่งทะเล ปัญหาขยะและการจัดการ ที่สำคัญคือปัญหาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2544) ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาของรัฐนั้นมีสาเหตุจากการดำเนินโครงการที่มีได้คำนึงถึงผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนรวมทั้งผลกระทบทางลบของโครงการทำให้ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

โครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี จุดมุ่งหมายของโครงการก็เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ (ฝ่ายนโยบายและแผน, 2546) โดยเลือกใช้พื้นที่สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีแม่เหิยะจำนวน 625 ไร่ พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวชาวบ้านได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในแง่ของแหล่งอาหาร แหล่งสร้างรายได้ ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

รวมถึงใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปยังที่สวนไร่นา มาตั้งแต่ในอดีตกระทั่งปัจจุบัน เมื่อโครงการสวนสัตว์กลางคืนเข้ามาทำให้ พื้นที่ถูกแบ่งออกเป็นสามส่วน โดยส่วนแรกเป็นได้ถูกจัดให้เป็นโซนสัตว์กินเนื้อ (Predator Prowl) ส่วนที่สองเป็นพื้นที่โซนป่าซาฟารี (Savanah Safari) ส่วนที่สามซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำ ที่เหลือถูกกำหนดเป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยวมีทั้งภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านค้าของที่ระลึก ลานแสดงโชว์ของสัตว์ ลานเด็กเล่น รวมเส้นทางเที่ยวชมสัตว์ด้วยรถรางและเส้นทางเที่ยวชมด้วยช้างอีกด้วย โครงการดังกล่าวรัฐบาลให้ความหวังว่าจะเป็นแหล่งสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชนและประเทศ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2546) ประมาณ 232 ล้านบาทในปีแรก และจะเพิ่มเป็น 261 ล้านบาทในปีและ 302 ล้านบาทในปีที่ 10 (Bernard Harrison & Friends Ltd, 2002 : 33) อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากนักวิชาการทางสังคมวิทยาและสิ่งแวดล้อมเพราะทุกฝ่ายมองเห็น โอกาสของการเกิดความขัดแย้ง อาจเกิดขึ้นในอนาคตมีค่อนข้างสูง ดังข้อสังเกต 4 ประการ

ประการที่หนึ่ง ปัญหาด้านกายภาพและความไม่เหมาะสมของพื้นที่ตั้งโครงการฯ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพดินที่ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ มีทั้งดินลึกและดินตื้น ประกอบด้วยเศษหิน ก้อนหิน ที่ไหลล้นกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นดินที่อยู่ในบริเวณที่เหมาะสมในการสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวไม่มีแหล่งน้ำรองรับ มีอ่างเก็บน้ำของสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีแห่งเดียว ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการ (อุไรวรรณ ทองกาย, 2545)

ประการที่สอง ปัญหาเรื่องขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในมาตราที่ 46, 56, 59, 62, 70 และ 290 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่ว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้งบประมาณและต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติสูง อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตของผู้คน ต้องมีการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและผลกระทบทางสังคม (เครือข่ายเชียงใหม่เขียว, 2545)

ประการที่สาม โครงการนี้ขัดต่อแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะเป็นการระดมทุนจากนักธุรกิจผู้ประกอบการที่เล็งผลเลิศเฉพาะประโยชน์ในเชิงธุรกิจ เป็นการจับสวนสัตว์ในเชิงธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ นำสัตว์ป่าเป็นจุดขายดึงดูดนักท่องเที่ยว แปรสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งบันเทิงท่องเที่ยวยามราตรี รวมทั้งเป็นตลาดสินค้า มิใช่มุ่งเน้นส่งเสริมให้สวนสัตว์เป็นสถานที่นันทนาการและการศึกษาธรรมชาติวิทยา นิเวศวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ชีววิทยา สัตววิทยา และภูมิสถาปัตยกรรม อันเป็นหลักสำคัญในการจัดการสวนสัตว์ (เครือข่ายเชียงใหม่เขียว, 2545) ประกอบกับการลงทุนประกอบการ ไม่ได้ผนวกต้นทุนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันได้แก่

พื้นที่ ดินและป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย รวมทั้งพืชพรรณความหลากหลายทางชีวภาพในสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีไว้อีกด้วย

ประการสุดท้าย ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนโดยรอบโครงการเนื่องจากการหลั่งไหลมาของนักท่องเที่ยวประมาณ 1,639,000 คนต่อปี ทั้งไทยและต่างประเทศ (ฝ่ายนโยบายและแผนสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2546) ย่อมนำมาซึ่งปัญหาขยะ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการใช้น้ำ ปัญหาการจราจร การนำเอาวัฒนธรรมต่างถิ่นจากภายนอกชุมชน เข้ามาสู่พื้นที่หรือชุมชนดั้งเดิมที่เป็นอยู่ จนอาจนำไปสู่การสร้างผลกระทบด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนที่อยู่โดยรอบ

บ้านตองกาย บ้านตองกายเหนือ บ้านหนองควาย และบ้านพ่อน ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนอยู่ติดกับโครงการสวนสัตว์กลางคืนมากที่สุด โดยเฉพาะบ้านตองกายเหนือที่ถูกกำหนดเป็นเส้นทางเพื่อมุ่งสู่พื้นที่ดำเนินโครงการ ในอดีตที่ผ่านมาทั้ง 4 ชุมชน มีวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับสภาพภูมิประเทศที่ราบเชิงเขา มีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตรผสมผสานได้ตลอดทั้งปี บริเวณนี้ป่าถือได้ว่ามีความสำคัญต่อคนในชุมชนจนเกิดระบบความเชื่อที่ผูกพันกับป่า และแหล่งน้ำ การเคารพสิ่งสิทธิ์ ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ก็เกิดระบบช่วยเหลือเกื้อกูลในหมู่เครือญาติ และเพื่อนบ้านที่สะท้อนออกมาให้เห็นในลักษณะของการช่วยกันทำงาน ที่เรียกว่า “เอามื้อเอารวัน” การแลกกันแบบแรงต่อแรง ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กระทั่งมีกระแสการพัฒนามากขึ้นชุมชนก็เปลี่ยนจากชุมชนชนบทเป็นชุมชนกึ่งเมือง มีการพัฒนาสาธารณูปโภค โดยเฉพาะถนนทำให้คนภายนอกได้เข้ามาอาศัยอยู่มากขึ้น ทำให้วิถีการผลิตในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป แต่ชุมชนก็ได้พยายามรักษาวิถีดั้งเดิมไว้โดยเฉพาะพิธีกรรม ความเชื่อ ระบบความสัมพันธ์ของคนชุมชน ดังนั้นการมีโครงการสวนสัตว์กลางคืนก็คือกระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่ถาโถมเข้ามาในชุมชนประกอบกับโครงการสวนสัตว์กลางคืนยังไม่ได้ทำการประเมินผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมก็สร้างความกังวลให้แก่ชุมชนมากขึ้นเท่านั้น

ด้วยเหตุดังกล่าวนักวิชาการสิ่งแวดล้อม คณะทำงานองค์กรท้องถิ่นและภาคประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ได้พยายามเรียกร้องให้มีการเปิดเวทีสาธารณะและการศึกษาผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และต้องการให้โครงการดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาล คือ ควรเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนได้รับรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น โครงการและประเมินผลโครงการ ตลอดจนต้องการให้การรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมรวมถึงควรหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับโครงการแทนพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้เดิม ผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนนำไปสู่การจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม ของโครงการสวนสัตว์กลางคืนโดยสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม และได้

ข้อสรุปว่าโครงการสวนสัตว์กลางคืนยังไม่ได้มีการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการประเมินผลกระทบทางสังคมที่ผ่านมาผู้ที่ทำการประเมินมักไม่ให้ความสำคัญเท่ากับผลกระทบด้านอื่น ทั้ง ๆ ที่ผลกระทบทางสังคมเกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง และไม่เปิดโอกาสให้คนในพื้นที่หรือผู้สนใจจากสังคมภายนอกได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือมีส่วนในการตรวจสอบโครงการฯ การทะเลาะดังกล่าวดังกล่าวอาจสร้างปัญหาทางสังคมให้แก่ชุมชนรอบโครงการ ดังที่เคยพบที่เกาะปันหยี่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ของ พิตยา นุชวรรัตน์ (2544) ที่สะท้อนให้เห็นผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อระบบการผลิตและวัฒนธรรมในการบริโภค ในอดีตชุมชนปันหยี่เป็นชุมชนปิด ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพทางธรรมชาติ มีอาชีพการประมงจากระบบการผลิตที่เคยผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ มีเป้าหมายของการผลิตเพื่อกิน เพื่ออยู่ มีระบบความเชื่อ ระบบคุณค่า และมีศาสนาเป็นฐานในการดำรงชีวิตภายใต้ระบบความสัมพันธ์ทางเครือญาติอันแน่นแฟ้น เมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำกิน และระบบการผลิต ทั้งนี้เกิดจากการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างคนภายนอกกับคนในชุมชน ระหว่างรัฐกับชุมชน ระบบการผลิตปรับเปลี่ยนเน้นการบริโภคที่ตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีขีดจำกัดความสัมพันธ์เชิงเครือญาติขาดหายไปเป็นความสัมพันธ์เชิงผลประโยชน์เข้ามาแทนที่ ในขณะที่เดียวกันทรัพยากร ธรรมชาติก็ลดลงอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอทั้งจากการไหลออกของทรัพยากรมนุษย์ การดูดซับทรัพยากร และการสูญเสียอำนาจในการจัดการทรัพยากร

จากตัวอย่างงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งในมิติของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว หากแม้เมื่อมีการดำเนินโครงการย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่ดำเนิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่ดำเนินโดยปราศจากความตระหนักในผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน โดยรอบ

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาผลกระทบในมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อม อันประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชนตั้งแต่ขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ จนเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บัญญัติไว้ รวมทั้งสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรน้ำ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่จะแสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทั้งในแง่ของความ ความขัดแย้ง ความปรองดอง สมานสามัคคี

ความร่วมมือร่วมใจ การให้ความเคารพนับถือผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และวิธีการผลิตและความเชื่อของคนในชุมชน ซึ่งได้กำหนดปัญหาในการวิจัยครั้งนี้คือ บริบทของชุมชนในมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างไร หากมีการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืนจะส่งผลกระทบต่อในมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างไรต่อชุมชน เพื่อจะได้นำไปสู่การลดผลกระทบทางลบและจะเป็นแนวทางให้กับโครงการพัฒนาของรัฐอื่น ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนที่อยู่โดยรอบก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด วิธีการ ระหว่างที่มีการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนโดยรอบ ระหว่างการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาชุมชนครอบคลุมบางส่วนที่อาจจะได้รับผลกระทบจากโครงการสวนสัตว์กลางคืน โดยกำหนดพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านตองกาย หมู่ 2 บ้านพ่อน หมู่ 5 บ้านหนองควาย และหมู่ 12 บ้านตองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา โครงการสวนสัตว์กลางคืนจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นวิธีการในการใช้อำนาจรัฐในการสร้างความชอบธรรมในการจัดการพื้นที่และทรัพยากรที่เคยเป็นประโยชน์ของคนในชุมชน โดยที่ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การศึกษาครั้งนี้จะครอบคลุมตั้งแต่ช่วงระหว่างที่มีการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มมีการก่อสร้างจนเสร็จสิ้นโครงการตามแผนการดำเนินงานโครงการ โดยเน้นให้เห็นถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในช่วงเวลาดังกล่าว

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ลักษณะของโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ความเป็นมา แนวคิด วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการของโครงการฯ
- 2) บริบทของชุมชนโดยรอบพื้นที่ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางประชากร ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม และลักษณะทางเศรษฐกิจ
- 3) ศึกษาผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างที่มีการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย วิธีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในชุมชน ความสัมพันธ์ทางสังคม ความเชื่อของคนในชุมชน ระบบการผลิตและระบบเศรษฐกิจ และผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย พืชผักพื้นบ้าน และพรรณไม้ สัตว์ป่าพื้นถิ่น ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน และมลภาวะทางเสียง และฝุ่นละออง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

โครงการสวนสัตว์กลางคืน หมายถึง โครงการที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ หรือโครงการไนท์ซาฟารี ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ดำเนินการก่อสร้างภายในพื้นที่สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีแม่เหียะ จำนวน 625 ไร่ ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ – ปุย เขต ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลกระทบทางสังคม หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อลักษณะทางสังคมภายในชุมชนจากการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งหมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชนขณะที่มีการดำเนินโครงการ สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร โดยเฉพาะ ทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรน้ำ ระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่จะแสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทั้งในแง่ของความ ความขัดแย้ง ความปรองดอง ความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจ การให้ความเคารพนับถือผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ วิธีการผลิตและความเชื่อของคนในชุมชน

ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในแง่ของการสูญเสีย และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชน รวมถึง การเกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนจากการดำเนิน โครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การสูญเสียหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ น้ำ ดิน รวมถึงมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม

ชุมชน หมายถึง หมู่บ้านที่มีการตั้งบ้านเรือนอยู่โดยรอบ โครงการสวนสัตว์กลางคืน ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตองกาย บ้านฟ่อน บ้านหนองควาย บ้านตองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved